

гарантованого збуту своєї продукції за запланованими цінами та отримання прибутку.

На сучасному етапі розвитку вітчизняного аграрного ринку позитивна, негативна чи нейтральна позиція підприємства визначається, передусім, його місцем в структурі каналу розподілу продукції.

Слід зазначити, що викладений вище підхід теоретично опрацьований для держави з високорозвиненою інфраструктурою фактично всіх об'єктових ринків, специфіка функціонування підприємств аграрного сектора якої значно відрізняється від притаманної вітчизняним виробникам сільськогосподарської продукції.

Як концепція та система практичних дій, маркетинг та маркетингова діяльність загалом – не лише незамінний засіб розподілу і реалізації виробленої продукції, а й соціально-економічне явище, породжене потребами принципово іншої економічної системи, яка розвивається за власними економічними законами.

Однак, в наш час ще не досить широко розгорнута маркетингова діяльність сільськогосподарських підприємств, в тому числі й позиціонування сільськогосподарських підприємств на об'єктовому ринку, але стає зрозумілим, що без них господарювання в умовах ринкових відносин не може бути достатньо успішним.

ЛОГІСТИКА В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СЕЛА

Воловікова І.І., магістрант*,

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Соціальний розвиток села є складовою частиною соціальної діяльності держави, сприяє поліпшенню якості життя селян, посиленню їх соціальної захищеності і виступає необхідною умовою розвитку підприємницької діяльності в сільській місцевості. Світовий та вітчизняний досвід засвідчують, що розвиток соціальної сфери села

---

* Науковий керівник – Кравченко О.М., к.е.н., доцент

є одним із основних чинників стабілізації соціально-економічних відносин, створення умов для сталого економічного зростання.

Під соціальним розвитком села слід розуміти сукупність суспільних відносин, що виникають у процесі реалізації суб'єктами аграрного господарювання соціально-економічних та інших прав, що гарантують реалізацію селянами конституційних прав на формування повноцінного життєвого середовища у сільській місцевості.

Здійснення аграрної і земельної реформи в Україні потребує постійної уваги держави до вирішення питань формування повноцінного життєвого середовища, забезпечення економічних і соціальних інтересів сільського населення, комплексного розвитку сільських територій, збереження сільської поселенської мережі, розвитку об'єктів соціальної інфраструктури, сучасних систем зв'язку та інформації, транспорту, житлово-комунального та водного господарства, дорожнього будівництва, культурно-побутового та спортивно-оздоровчого обслуговування селян.

Подальший розвиток аграрного сектора економіки тісно пов'язаний з розв'язанням складних соціально-економічних проблем на селі. Адже процеси реформування майнових та земельних відносин у цій сфері не принесли відчутних позитивних економічних результатів і навіть увійшли у суперечність із соціально-економічними очікуваннями сільського населення. Так, рівень добробуту сільського населення залишається суттєво нижчим за рівень міського населення: розмір заробітної плати та пенсійного забезпечення селян є мінімальним, незадовільними є норми їх забезпечення продовольчими і промисловими товарами. Продовжує зростати трудова міграція, посилюється розшарування за рівнем її умовами життя як між окремими категоріями сільського населення, так і між різними групами сільських поселень. Поглиблює ці негативні явища і процес парцеляції землекористувань, який відбувається переважно за тіншовими схемами, залишаючи більшу частину селян без основного засобу виробництва – землі.

Саме розбудова логістичних систем на селі, що є «зв'язуючим матеріалом» між виробниками сільськогосподарської продукції (14,1 млн. громадян, які працюють та проживають на селі) та споживачами продуктів харчування, оскільки зміни в управлінській орієнтації стали причиною розробки нової концепції управління матеріальними потоками, що одержала назву «логістики». Сутність концепції полягає в інтеграції всіх функціональних сфер, пов'язаних із проходженням

матеріального потоку від виробника до споживача в єдиний комплекс, який називається комплексом логістики.

Сучасні методи підвищення ефективності управління матеріальними потоками мають практичний інтерес для української економіки, їхнє використання дасть можливість підприємствам нашої країни ефективно діяти як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Досвід розвинутих країн у сфері підвищення ефективності матеріального виробництва свідчить про те, що одним із основних інструментів зміцнення позицій на ринку є використання концепції логістики в організації економічної діяльності підприємства. В сучасному розумінні логістика охоплює як безпосередньо виробництво, так і сферу планування і управління всією діяльністю підприємства в ланцюжку «постачальник — виробник — споживач».

Логістика проголошує пріоритет споживача, тобто 100% виконання договірних зобов'язань, високий рівень сервісу. За даними проф. А. Смсхова, реалізація основних положень логістики дає можливість скоротити витрати на транспортування і збереження продукції на 15–20%, зменшити рівень запасів на 50%, знизити тривалість робочого циклу на 50 — 70%.

Звичайно, впровадження логістичної системи потребує часу і відповідних умов її побудови, за яких система вважатиметься ефективною і надійною. Але це того варте, — приклад всіх національних торгових марок підтверджує необхідність постійного удосконалення наявної логістичної системи. Це є запорукою досягнення поставлених цілей не тільки для такого бізнес-процесу як логістика, але й для всієї компанії в цілому.

Підсумовуючи, зазначимо, усвідомлення необхідності змін у взаємовідносинах «виробник-посередник-споживач» у галузі агропромислового виробництва шляхом розвитку логістичних зв'язків на селі є єдиним інструментом до спрямування матеріальних ресурсів від виробника до споживача (при цьому оптимізувавши витрати та час на доведення продукції до кондицій, в тому числі транспортні витрати), у зворотньому напрямі спрямування фінансових ресурсів безпосередньо на село, — і є передумовою економічного та соціального розвитку сільських територій, де проживає понад 30% українців, або 14,1 млн. осіб.